תלמוד ישראלי לילדים

הדף היומי לילדים

קרן צלר TZALIR FUND
מדינת ישראל משרד החינוך

סדר קָדָשִׁים | מַסֶּכֶת בְּכוֹרוֹת מ"ד- נ'
פרשת חיי שרה | כ"א- כ"ז בחשון תשפ"ז (7-1 לנובמבר 2026)

(AI) מיוצר באמצעות בינה מלאכותית

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

1. מי הדמות המרכזית באיור, ובאילו שנים חיה?
2. באיזו שנה עלתה לארץ ישראל ומאיפה?
3. באיזה קיבוץ בארץ ישראל היא חיה?
4. איזה שיר מפורסם כתבה?
5. לאיזו שליחות התנדבה חנה סנש במהלך מלחמת העולם ה-2?

על המפה | שדות ים

שדות ים הוא קיבוץ השוכן על חוף הים, סמוך לעתיקות קיסריה. הקיבוץ הוקם בשנת 1940, ובשנת 1941 הצטרפה אליו חנה סנש כחלק מקבוצת צעירים שביקשה לבנות את חייה בארץ ישראל ולעבוד בחקלאות. קיסריה העתיקה, השוכנת סמוך לקיבוץ, הייתה עיר נמל חשובה ובה שרידים מרשימים מתקופות שונות. חנה נהגה לבקר בחוף קיסריה, והים, השדות והנוף עוררו בה תחושות ומחשבות שעליהן כתבה ביומנה. בהשראת המקום כתבה את השיר המוכר "הליכה לקיסריה", שנפתח במילים: "אֵלַי, אֵלַי, שֶׁלֹּא יִגָּמֵר לְעוֹלָם הַחוֹל וְהַיָּם..." **בקיבוץ שדות ים הקימו מוזיאון לזכרה של חנה סנש, במקום נשמרו במשך השנים כתבים וחפצים מעיזבונה של חנה, ובהם גם כתב היד של השיר "הליכה לקיסריה".**

חדר האוכל של שדות ים (Dr. Avishai Teicher Pikiwiki Israel)

מן התלמוד

בכורות מ"ו, א'

כִּי הַהוּא דְּמַקְרֵי דַּרְדְּקֵי, אַדְּרֵיהּ רַב אַחָא, דְּקָא פָּשַׁע בִּינּוֹקֵי; וְאַהְדְּרֵיהּ רָבִינָא, דְּלָא אַשְׁפַּח דַּהֲוָה דָּיֵיק כְּוָותֵיהּ

מקרי דרדקי – מלמד ילדים.
קא פשע בינוקי – התרשל בילדים / לא טיפל בהם כראוי.
אהדריה – החזיר אותו

הסבר: הגמרא מספרת על מלמד ילדים שרב אחא הרחיק אותו מתפקידו, מפני שלא נהג כראוי בתלמידים והתרשל בלימודם. אחר כך רבינא החזיר אותו, מפני שלא מצאו מלמד אחר שהיה מדייק בלימוד כמוהו.

מי אני?

1. אני נמצא בנהלל ומשמש כבית ספר לחקלאות.
2. למדו בי נערות מכל הארץ לעבוד את האדמה.
3. חנה מייזל שוחט הקימה אותי.
4. גם חנה סנש למדה בי.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	**ניו יורק:**
כניסת שבת: 16:10	כניסת שבת: 16:27
יציאת שבת: 17:23	יציאת שבת: 17:28
ישראל ת"א:	**גרמניה**
כניסת שבת: 16:26	כניסת שבת: 16:01
יציאת שבת: 17:24	יציאת שבת: 17:20

תלמוד

חושבים ב

קוראים שוא

יום א׳

דַּף מ"ד: "אֵין שׁוֹתִים מַיִם בִּפְנֵי רַבִּים"

בְּדַף זֶה לוֹמְדִים אֶת אִמְרָתוֹ שֶׁל רַבִּי אַבָּא, בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי חִיָּא בַּר אַבָּא, עַל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים: **"אֵין שׁוֹתִים מַיִם בִּפְנֵי רַבִּים".**

רַשִׁ"י מַסְבִּיר **שֶׁדָּרְךְ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים לִהְיוֹת צְנוּעִים בַּאֲכִילָתָם וּבִשְׁתִיָּתָם.** בַּעַל "אֵלִיָּה רַבָּה" מַסְבִּיר שֶׁמְּדוּבָּר עַל שְׁתִיָּה שֶׁלֹּא בְּתוֹךְ סְעוּדָה. בַּעֲלֵי הַתּוֹסָפוֹת מַבְהִירִים שֶׁאֵין כַּוָּנַת הַדְּבָרִים שֶׁלֹּא יִשְׁתֶּה כְּלָל, אֶלָּא שֶׁלֹּא יִשְׁתֶּה כְּשֶׁפָּנָיו כְּנֶגֶד הַצִּיבּוּר, אֶלָּא יִסְתּוֹבֵב וְיִשְׁתֶּה כְּשֶׁגַּבּוֹ מוּפְנֶה אֶל הַצִּיבּוּר.

? מה ההבדל בין לשתות מול הציבור לבין לשתות כשהגב מופנה אליו?

יום ב׳

דַּף מ"ה: שְׁתֵּי יָדַיִם "שְׁמָאלִיּוֹת"

בַּמִּשְׁנָה הַנִּלְמֶדֶת בְּדַף זֶה מוּבֵאת מַחֲלוֹקֶת מְעַנְיֶינֶת בֵּין חֲכָמִים לְבֵין רַבִּי, עַל אָדָם שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת הַכֹּל בִּשְׁתֵּי יָדָיו. הוּא יָכוֹל לִכְתּוֹב בְּיָד יָמִין וּבְיָד שְׂמֹאל, וְאֶת כָּל הַמְּלָאכוֹת הוּא מְסוּגָּל לְבַצַּע בִּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם. רַבִּי אוֹמֵר: גַּם כֹּהֵן זֶה פָּסוּל לַעֲבוֹדָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. וְאִילּוּ חֲכָמִים חוֹלְקִים וְאוֹמְרִים: כֹּהֵן זֶה כָּשֵׁר לַעֲבוֹד בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ.

מַה טַּעֲמֵי הַמַּחֲלוֹקֶת?

רַבִּי סוֹבֵר שֶׁאָדָם כָּזֶה נֶחְשָׁב כְּבַעַל שְׁתֵּי יָדַיִם "שְׂמָאלִיּוֹת", אֶלָּא שֶׁמֵּחוֹסֶר בְּרֵרָה הוּא לִימֵּד אֶת יָדָיו לַעֲשׂוֹת אֶת הַמְּלָאכוֹת, אַךְ הוּא אֵינוֹ טוֹב יוֹתֵר מֵאָדָם "שְׂמָאלִי". וְאִילּוּ חֲכָמִים חוֹלְקִים וְסוֹבְרִים שֶׁאָדָם כָּזֶה זָכָה מֵאֵת ה' לִשְׁתֵּי יָדַיִם "יְמָנִיּוֹת" וְאֵין סִיבָּה לְפָסוֹל אוֹתוֹ לַעֲבוֹדָה.

? לפי דעת חכמים, מה היתרון בכך שהוא יודע להשתמש בשתי ידיו?

יום ג׳

דַּף מ"ו: הַבְּכוֹרִים שֶׁאָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם

לְפִי שִׁיטָה אַחַת אָסוּר הָיָה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּבְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁיָּצְאוּ מִמִּצְרַיִם! מַדּוּעַ וּלְכַמָּה זְמַן?

כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, הוֹרָה הַקָּבָ"ה לְמֹשֶׁה: "קַדֶּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר" (שְׁמוֹת, פָּרָק י"ג, פָּסוּק ב') - תְּקַדֵּשׁ אֶת כָּל הַבְּכוֹרִים.

הַסְּפוֹרְנוֹ נוֹקֵט כִּי אִם ה' לֹא הָיָה מְצַוֶּה עַל מֹשֶׁה לְפָדוֹת מִיָּד אֶת הַבְּכוֹרִים, הֵם הָיוּ אֲסוּרִים בַּעֲבוֹדוֹת חֻלִּין מִפְּנֵי קְדֻשָּׁתָם.

שׁוֹנִים הֵם הַבְּכוֹרוֹת מֵאָז וְעַד הַיּוֹם, שֶׁהֵם אֵינָם קְדוֹשִׁים, אֶלָּא יֵשׁ מִצְוָה לִפְדּוֹת אֶת הַבֵּן הַבְּכוֹר עַל יְדֵי נְתִינַת חֲמִשָּׁה סְלָעִים לְכֹהֵן.

יום ד׳

דַּף מ"ז: בַּמֶּה אַתָּה חָפֵץ יוֹתֵר?

בְּמַעֲמַד פִּדְיוֹן הַבֵּן, הַכֹּהֵן שׁוֹאֵל אֶת הָאָב: בַּמֶּה אַתָּה חָפֵץ יוֹתֵר, בִּבְנְךָ בְּכוֹרְךָ אוֹ בַּחֲמִישָׁה סְלָעִים? הָאָב עוֹנֶה: **אֲנִי חָפֵץ בִּבְנִי, וְהוּא נוֹתֵן לַכֹּהֵן חֲמִישָׁה סְלָעִים כְּפִדְיוֹן.**

וְאִם הָאָב יֹאמַר לַכֹּהֵן שֶׁהוּא מַעֲדִיף אֶת הַכֶּסֶף, הַאִם הַכֹּהֵן יִקַּח אֵלָיו אֶת הַבְּכוֹר? וַדַּאי שֶׁלֹּא, אַךְ **הָרַמְבַּ"ם בְּסֵפֶר הַמִּצְוֹות מַסְבִּיר שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים נוֹסַח זֶה כִּי מִצְוַת הַתּוֹרָה הִיא לְבַצַּע אֶת הַפִּדְיוֹן בְּאוֹפֶן שֶׁיִּתְהִיר כִּי הַבְּכוֹר הָיָה רָאוּי לִהְיוֹת קָדוֹשׁ וּמוּפְרָשׁ לַה' וְלָכֵן מְבַצְּעִים "פִּדְיוֹן".**

? למה לדעתכם הכוהן שואל את האב את השאלה הזאת?

ישראלי

בחברותא

אלים

חושבים

יום ה'

דַּף מ"ח: פִּדְיוֹן הַבֵּן בְּלֵידַת תְּאוֹמִים

כֵּיצַד מְקַיְּמִים אֶת מִצְוַת פִּדְיוֹן הַבֵּן כַּאֲשֶׁר נוֹלָדִים תְּאוֹמִים? הַתְּשׁוּבָה הִיא שֶׁבְּמִקְרֶה כָּזֶה **יֵשׁ שְׁתֵּי בְּרִיתוֹת וּפִדְיוֹן הַבֵּן אֶחָד, לַתְּאוֹם הַבְּכוֹר, שֶׁהֲרֵי רַק אֶחָד הַתְּאוֹמִים הוּא בְּכוֹר, מִי שֶׁנּוֹלַד רִאשׁוֹן, וְרַק לוֹ עוֹרְכִים פִּדְיוֹן הַבֵּן.** לְאַחַר שְׁמוֹנָה יָמִים לַתְּאוֹמִים בְּרִית מִילָה, וּלְאַחַר שְׁלוֹשִׁים יוֹם עוֹשִׂים אֶת מַעֲמַד פִּדְיוֹן הַבֵּן, וְהָאָב הַנִּרְגָּשׁ יְבָרֵךְ שְׁתֵּי בְּרָכוֹת: בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְווֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל פִּדְיוֹן הַבֵּן. וּבְרָכָה נוֹסֶפֶת: בִּרְכַּת שֶׁהֶחֱיָנוּ.

? כמה ימים לאחר הלידה נערך פדיון הבן, לפי הקטע?

יום ו'

דַּף מ"ט: פִּדְיוֹן הַבֵּן מוּקְדָּם

בִּכְפָר נִדָּח הִתְגּוֹרֵר יְהוּדִי מְאוּשָּׁר, לְאַחַר שֶׁנּוֹלַד בְּנוֹ בְּכוֹרוֹ. בַּכְּפָר שֶׁבּוֹ הוּא הִתְגּוֹרֵר לֹא הָיָה כֹּהֵן, וְלָכֵן **הוּא הֶחְלִיט לָצֵאת אֶל הָעִיר הַגְּדוֹלָה כְּדֵי לָתֵת חֲמִישָּׁה סְלָעִים לְכֹהֵן וְלִפְדּוֹת אֶת בְּנוֹ הַבְּכוֹר.** הָאָב הִגִּיעַ אֶל הָעִיר, בֵּרֵר הֵיכָן מִתְגּוֹרֵר כֹּהֵן תַּלְמִיד חָכָם, נָתַן לוֹ חֲמִישָּׁה סְלָעִים לְפִדְיוֹן בְּנוֹ וְהָלַךְ לְבֵיתוֹ. אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה עָשָׂה הָאָב לִפְנֵי שֶׁמָּלְאוּ לַתִּינוֹק שְׁלוֹשִׁים יוֹם. מַה הַהֲלָכָה בְּמִקְרֶה כָּזֶה? **אִם הָאָב אָמַר מֵרֹאשׁ לַכֹּהֵן שֶׁהוּא רוֹצֶה שֶׁהַפִּדְיוֹן יָחוּל בְּיוֹם הַשְּׁלוֹשִׁים וְהַכֶּסֶף נוֹתַר בִּרְשׁוּת הַכֹּהֵן בְּהַגִּיעַ הַבֵּן לְגִיל שְׁלוֹשִׁים יוֹם, הַפִּדְיוֹן חָל.**

? מה אפשר ללמוד על האב מהמאמץ שעשה כדי למצוא כוהן?

יום ש'

דַּף נ': בְּכוֹר שֶׁלֹּא נִפְדָּה עַל יְדֵי אָבִיו

לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת הָיָה בִּירוּשָׁלַיִם יֶלֶד, שֶׁעָנַד עַל צַוָּארוֹ טַס כֶּסֶף שֶׁהָיָה כָּתוּב עָלָיו שֶׁהוּא בְּכוֹר שֶׁלֹּא נִפְדָּה עַל יְדֵי אָבִיו, וְעָלָיו לִזְכּוֹר שֶׁכַּאֲשֶׁר הוּא יִגְדַּל הוּא צָרִיךְ לִפְדּוֹת אֶת עַצְמוֹ אֵצֶל כֹּהֵן. הַיֶּלֶד נוֹלַד יָתוֹם וְלֹא זָכָה לִרְאוֹת אֶת אָבִיו שֶׁנִּפְטַר בִּזְמַן הַהֵרָיוֹן שֶׁל אִמּוֹ. אֶת טַס הַכֶּסֶף הוֹרָה הָרַב שְׁמוּאֵל סַלַנְט זַצַ"ל לִתְלוֹת עַל צַוָּארוֹ, וְהוּא הִדְגִּישׁ בִּפְנֵי אִמּוֹ שֶׁל הַיֶּלֶד כִּי עָלֶיהָ לְהַשְׁגִּיחַ שֶׁהוּא לֹא יָסִיר מֵעָלָיו אֶת הַטַּס בְּשׁוּם אוֹפֶן, עַד שֶׁיִּגְדַּל וְיִפְדֶּה אֶת עַצְמוֹ. כָּךְ הוּא אַחַד הַמִּנְהָגִים כַּאֲשֶׁר הָאָב לֹא פָּדָה אֶת הַבֵּן, שֶׁמְּמַתִּינִים עִם הַפִּדְיוֹן וְהַבֵּן פּוֹדֶה אֶת עַצְמוֹ כְּשֶׁיִּגְדַּל.

? מדוע לדעתכם הרב שמואל סלנט ביקש שהילד לא יסיר את הטס?

חִידָה!

כלי המשמש לקניות או כביסה
אם תוסיפו לו עין ותכפילו בחמישה
תקבלו אבנים ממש כבדות
או סכום שמאפשר את הבכור לפדות.

☐☐ + ☐☐

שאלות השבוע

1. מה הסכום שאבי הבכור נותן לכוהן כדי לפדות את בנו?
2. מה מברכים בפדיון הבן?
3. איך ראוי לשתות מים בסעודה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00,
למייל **talmudhagrala@talmudisraeli.co.il** יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.
*בפיקוח רואה חשבון

4260	4650	4800	4900	5258	5260	5323 ה'רמ"ח	5657 ה'תר"ך	5699 ה'תרצ"ט	5707 ה'תש"ז	5708 ה'תש"ח	5727 ה'תשכ"ז	התשכ"ט	5778 ה'תשע"ח	5780 ה'תש"פ
510 ימי הביניים תקופת הראשונים	רבי סעדיה גאון	רש"י	הרמב"ם	1492 גירוש ספרד	1500 העת החדשה	רבי יוסף קארו	1897 הרצל	1939 שואה	1947 מלחמת העצמאות	1948 הקמת המדינה	1967 מלחמת ששת הימים	1969 הרב אריה לוין	2017 70 שנה למדינה	2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי

דבר תורה

במפגש שבין עפרון לאברהם בנוגע לרכישתה של מערת המכפלה, מפזר עפרון הבטחות נדיבות ומצהיר בפומבי שייתן את השדה והמערה במתנה גמורה. אולם **ברגע האמת, כשהדיבורים מגיעים לכדי מעשה, עפרון לוקח ממון ונוטל מאברהם תשלום מלא על המערה.**

במעשים אלו בוחר עפרון את הרווח המיידי והזמני על פני השם הטוב לו יכול היה לזכות לדורות עולם. הדבר מתבאר היטב לאור דיוקם של חז"ל מכך ששמו של עפרון מופיע בכל הפרשה בכתיב מלא, ואילו פעם אחת, כשהוא נוטל את הממון, מופיע שמו בלי האות "ו" כביטוי על כך שפגם בשמו. הסיפור הזה הוא אחת הדוגמאות המובהקות של בחירה מוטעית ברגעי ובחולף אל מול הנצח, והיא מה שלימד קהלת- "טוב שם, משמן טוב".

| חמד של מושג

מְסִירוּת נֶפֶשׁ

מְסִירוּת נֶפֶשׁ היא נכונות להקריב דבר יקר וחשוב למען ערך גדול ממנו. ביהדות, המושג קשור במיוחד לנכונות לשמור על האמונה ועל התורה גם בתנאים קשים, ואף במחיר כבד. לאורך הדורות היו יהודים רבים ששמרו על יהדותם למרות גזרות, רדיפות וסכנות. עם זאת, מסירות נפש אינה רק מעשה קיצוני. לפעמים היא מתבטאת גם בוויתור אישי למען אדם אחר, בעמידה על דבר נכון למרות לחץ חברתי, או בהתמדה בקיום מצווה גם כשקשה.

תשובות

הציור השבועי

1. חנה סנש, שנולדה ביי"א בתמוז תרפ"א- כ"א בחשוון התש"ה (1921-1944).
2. בשנת בודפשט, הונגריה.
3. בקיבוץ שדות ים, שליד קיסריה.
4. הליכה לקיסריה, המוכר גם במילות הפתיחה „אֵלִי, אֵלִי".
5. התנדבה לקבוצת הצנחנים שנשלחה לאירופה כדי לסייע ליהודי אירופה נגד גרמניה הנאצית.

חידה

סל+ע = סלע

מי אני

בית הספר החקלאי לבנות בנהלל

מתפלפלים

אורי קיבל הזדמנות להצטרף למשלחת נוער שיוצאת למדינה אחרת כדי לעזור לילדים שנמצאים במצב קשה. הוא מאוד רוצה לצאת, אבל הדרך לשם אינה פשוטה ויש בה גם סיכונים. הוריו חוששים לשלומו ומבקשים ממנו לשקול לוותר על הנסיעה.

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

האתגר השבועי

חנה סנש חלמה לעזור לאחרים, ולא פחדה לבחור בדרך שדרשה ממנה אומץ.

בחרו השבוע דבר אחד שקצת קשה לכם לעשות – ובכל זאת נסו אותו. זה יכול להיות בקשת סליחה או ניסיון לעשות משהו חדש. שתפו אותנו- מה העזתם וגיליתם על עצמכם?

מן ההיסטוריה | הצנחנים מארץ ישראל

בזמן מלחמת העולם השנייה, כאשר יהודי אירופה היו נתונים לרדיפות ולסכנת השמדה, התנדבו צעירים מארץ ישראל לצאת לאירופה במסגרת הצבא הבריטי. הם הוכשרו לצניחה ונשלחו אל מאחורי קווי האויב, כדי לסייע ליהודים ולפעול נגד גרמניה הנאצית. בשנת 1943 התנדבה גם חנה סנש למשימה זו. במרץ 1944 צנחה יחד עם חבריה בצפון יוגוסלביה, סמוך לגבול הונגריה, ומשם המשיכה בדרכה לעבר הונגריה. בט"ז בסיוון תש"ד חצתה חנה סנש את הגבול להונגריה, אך נתפסה בידי חיילים הונגרים. היא נלקחה לכלא בבודפשט, עיר הולדתה, ושם נחקרה במשך חודשים. למרות החקירות הקשות, חנה סירבה למסור מידע על חבריה ועל השליחות שקיבלה על עצמה. בנובמבר 1944, כשהייתה בת 23 בלבד, הוצאה להורג.

שלט הנצחה לחנה סנש ברחוב חנה סנש בפתח תקווה (Wikipedia, Avi1111(Israel)

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: רו"ח חיים פריילכמן

בחסות קרן צלייר TZALIR FUND
talmudisraeli@talmudisraeli.co.il
טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

תלמוד ישראלי